

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

5

Številka: 214-02/13-21/ EPA 1222-VI
Ljubljana, 20. 6. 2013

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) sprejela naslednje

P o r o č i l o

k Letnemu poročilu 2012 Komisije za preprečevanje korupcije

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na 13. seji 19. junija 2013 obravnavala Letno poročilo 2012 (v nadaljevanju: poročilo KPK), ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Komisija za preprečevanje korupcije.

Predstavniki predlagatelja Rok Praprotnik je uvodoma poudaril pomen, da se Državni svet seznanj z delom Komisije za preprečevanje korupcije, celovito na strateški ravni. Poročilo kaže na razsežnost problematike v državi in odraža številne aktivnosti KPK v preteklem letu. Komisija se z drugačno organizacijo dela in procesnim pristopom uspeva soočiti s povečanim pripadom zadev v letu 2012. Komisija je zaključila obravnavo 1.888 prijav suma koruptivnih ravnanj in drugih kršitev in ob tem izvedla 5.664 posameznih preiskovalnih opravil. V 429 primerih ugotovila sklepanje nedovoljenih poslov v javnem sektorju, uvedla 106 prekrškovnih postopkov zaradi kršitve zakona (v letu 2011, 86 sproženih postopkov), podala 418 pobud nadzornim organom za izvedbo postopka iz njihove pristojnosti, izvedla 60 postopkov v povezavi z nadzorom nad lobiranjem. Komisija je na lastno pobudo ali na podlagi prijave uvedla postopek za 127 primerov sumov omejitev poslovanja. Od zaključenih 119 primerov je bilo v 48 primerih zadeve zavržene, zavrjnene ali izveden postopek ni izkazal kršitev. Komisija je pri obravnavi prijav in preiskovanju sumov korupcije ter drugih kršitev aktivno sodelovala tudi z drugimi organi odkrivanja pregona, inšpekcijskimi organi ter drugimi državnimi organi in ustanovami. Povečanim trendom aktivnosti KPK ne sledijo trendi kadrovske potencialov, niti finančnih sredstev. Ob koncu preteklega leta je bilo zaposlenih 37 uslužbencev in 3 funkcionarji. Po analizi Računskega sodišča med nevladnimi porabniki proračunskih sredstev za prejemke, KPK sodi na samo dno lestvice. Komisija je pripravila tudi ključne elemente nujnih sprememb protikorupcijske zakonodaje. KPK ugotavlja, da so se politične okoliščine v začetku letošnjega leta, po ugotovitvi proračunskega stanja parlamentarnih političnih strank, poslabšale.

V razpravi je namestnik predsednika KPK z odgovori na zastavljena vprašanja še podrobneje obrazložil poročilo.

* * *

Komisija je izpostavila, da Letno poročilo 2012 Komisije za preprečevanje korupcije sledi določbi 19. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije po katerem je Komisija za preprečevanje korupcije dolžna enkrat letno poročati Državnemu zboru o svojem delu. Poročilo je smiselno strukturirano, vsebinsko obrazloženo in ponazorjeno. Morebiti kaže v prihodnje razmisliti o strnjeni obliki poročila z manjšo slikovno opremo. Za opravljeno delo je bilo Komisiji za preprečevanje korupcije izraženo priznanje.

Komisija opozarja na tendenciozno poročanje o raziskavi Ernst & Young o stopnji korupcije v poslovnem svetu po kateri je Slovenija uvrščena na prvo mesto. Mediji, tako domača in tuja javnost so povzeli informacijo, agencija je dobila veliko publiciteto, Slovenija pa bo verjetno imela posledice. Zato moramo biti pri izsledkih in interpretaciji raziskav previdni saj natančne ravni koruptivnosti v določeni družbi ne ponujajo niti objektivni (npr. število pravnomočnih obsodb) niti subjektivni viri (ocean subjektivne presoje ravnanja kot vprašljivega). Tako npr. podatki Svetovne banke Slovenije se po korupciji uvrščajo na 45. mesto med 210 državami. Transparency International navaja, da Slovenija zaseda 37. mesto med 174 državami. Po podatkih OECD na lestvici 39 držav, zaseda Slovenija 28. mesto korupcijskega indeksa. Primerjava različnih raziskav pa kaže, da je Slovenija po stopnji korupcije na ravni njenih sosed.

Mnenje o razširjenosti korupcije v javnih službah pri nas je v največji meri oprto na poročanje medijev in le v manjši meri na osebne izkušnje s korupcijo. Posamezniki se z najtežjimi oblikami korupcije običajno ne srečujejo neposredno, pač pa jih posredno zaznavajo prek formalnih in neformalnih informacijskih virov. Zato je treba nameniti pozornost opozorilom v smeri negativnih trendov in prisotnosti morebitne korupcije ter njenega negativnega vpliva na poslovno in življenjsko okolje.

Člani komisije so opozorili na nekatere probleme, ki se pojavljajo v praksi. V nekaterih primerih bi Komisija za preprečevanje korupcije lahko racionalizirala postopek pridobitve podatkov pri funkcionarjih, ki opravljajo več funkcij hkrati. Le-ti morajo oddajati poročila za vsako funkcijo posebej. Člane Komisije je zanimal tudi postopek in sankcioniranje v primeru anonimnih prijav oz. zlonamernih prijav, ki se izkažejo za neutemeljene. Opozorili so namreč na to, da v praksi mnogokrat prihaja do zlorab tega instituta. Na to napeljuje tudi podatek, da je bilo v letu 2012 od prejetih 1.841 prijav, 547 prijav zavrženih. Prav tako so izpostavili problematiko glede omejitev poslovanja, predvsem v primeru javnih naročil. Pozornost bi bilo treba usmeriti predvsem v transparentnost javnih naročil. Morda bi kazalo razmisliti tudi o sprejemu kodeksa ravnanja funkcionarjev.

Komisija v zvezi s celovitostjo sistema uresničevanja določb Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije podpira prizadevanja KPK in predlagane nekatere ključne elemente nujnih sprememb protikorupcijske zakonodaje, saj so se v praksi izkazale izrazite pomanjkljivosti tako glede pravne varnosti in predvidljivosti.

Komisija za preprečevanje korupcije pri svojih postopkih uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek (15. člen ZIntPK-UPB2). Zoper odločbo komisije ni mogoča pritožba, dopusten pa je upravni spor. Morda bi v prihodnje kazalo razmisliti tudi o spremembah v smeri možnega ugovora in v izogib postopkom v upravnem sporu. Tako bi pravice obravnavanih oseb v postopku pred KPK zavarovali še bolj jasno in nedvoumno in v izogib morebitnim procesnim napakam.

Komisija za državno ureditev podpira prizadevanja KPK v smeri aktivnosti, ukrepov in metod za krepitev integritete in transparentnosti ter v smeri preprečevanja korupcije ter odpravljanja nasprotij in zavrača tendence nekaterih političnih strank po morebitni zamenjavi vodstva Komisije za preprečevanje korupcije ali morebitni nameri o omejitvi poslovanja. Potrebno je okrepiti delovanje, vzpostaviti je treba metode in tehnike s katerimi se krepí spoštovanje ustavnosti in zakonitosti, integriteta in standardi.

Komisija opozarja, da kaže upoštevati GRECO - Skupina držav proti korupciji, ki je v IV. Krogu ocenjevanja na Slovenijo naslovil pomembna priporočila na področjih, ki jih tudi Komisija za preprečevanje korupcije prepoznava kot problematična in potrebna aktivnega pristopa za izboljšanje na področju preprečevanja korupcije pri poslancih, sodnikih in tožilcih, ki so bila sprejeta oktobra 2012.

Obdobje krize je deloma tudi posledica neobvladovanja korupcijskih tveganj in hkrati priložnost za okrepitev aktivnosti, postavlja prioritete dela na tem področju. V luči krize odnosov in vrednot kaže v prihodnje okrepiti prizadevanja za reševanje vprašanja korupcije na sistemski ravni, okrepiti politično voljo, transparentnost in odgovornost.

Po razpravi je komisija sprejela sledeča sklepa:

1. Komisija za državno ureditev se je seznanila z Letnim poročilom 2012 Komisije za preprečevanje korupcije.
2. Komisija za državno ureditev predlaga da Letno poročilo 2012 Komisije za preprečevanje korupcije obravnava Državni svet na 9. seji, 3. 7. 2013.

* * *

Za poročevalko je bila določena članica komisije Bojana Potočan.

Predsednik
Rajko Fajt l.r.